

**KAKO SO BILE DOLOČENE
SLOVENSKE MEJE PO PRVI
SVETOVNI VOJNI**

MEJA Z AVSTRIJO

**MEJA Z
MADŽARSKO**

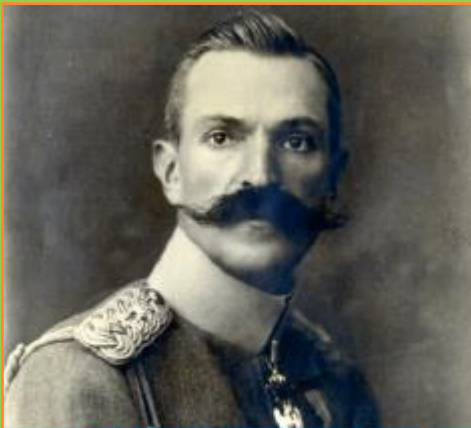
**MEJA Z
ITALIJO**

Zemljevid prikazuje sporna mejna ozemlja ob nastanku Države SHS (1918).

Boji za severno mejo

»Jugoslovanske čete prodirajo iz Spielfelda proti Arnovžu (Ehrenhausen), kjer so se vršile praske med jugoslovanskimi in nemškimi vojaki. Nemški častniki so takoj položili orožje, dočim se je moštvo umaknilo za 1000 m proti severu, kjer so se utaborili. Včeraj zjutraj so jih pa naše čete pognale v beg. Zgub nismo imeli nobenih.«

(Nemci se umikajo, Slovenec, 26. novembra 1918)

RUDOLF MAISTER
(1874–1934)

Novembra 1918 je poveljstvo vojaških sil Države SHS na severni meji prevzel **Rudolf Maister**. Z odločno vojaško akcijo mu je **na Štajerskem** uspelo zasesti Maribor in Radgono.

Film R. Maister

Zaradi številnih razmejitvenih predlogov ter narodno mešane Koroške so se na pariški mirovni konferenci odločili, da se **na Koroškem** izvede **plebiscit**, ki je potekal **10. oktobra 1920**.

Koroško so razdelili na **dve plebiscitni coni**.

Večina Korošcev v coni A se je izrekla za Avstrijo in Celovška kotlina je pripadla Avstriji.

Boji za zahodno mejo

»Že 11. februarja je bila naša delegacija ponudila razsodbo v sporu z Italijo prezidentu Wilsonu, kar so seveda Italijani odbili. Ko je Wilson sredi februarja odpotoval za mesec dni domov v Ameriko, so Italijani ta čas dobili na svojo stran Clemenceauja. Sprejeli so njegovo stališče, da se Avstrija ne sme združiti z Nemčijo; tega se je Clemenceau najbolj bal in zato se ni upiral italijanskim zahtevam. Primorsko smo s tem prav za prav že izgubili.«

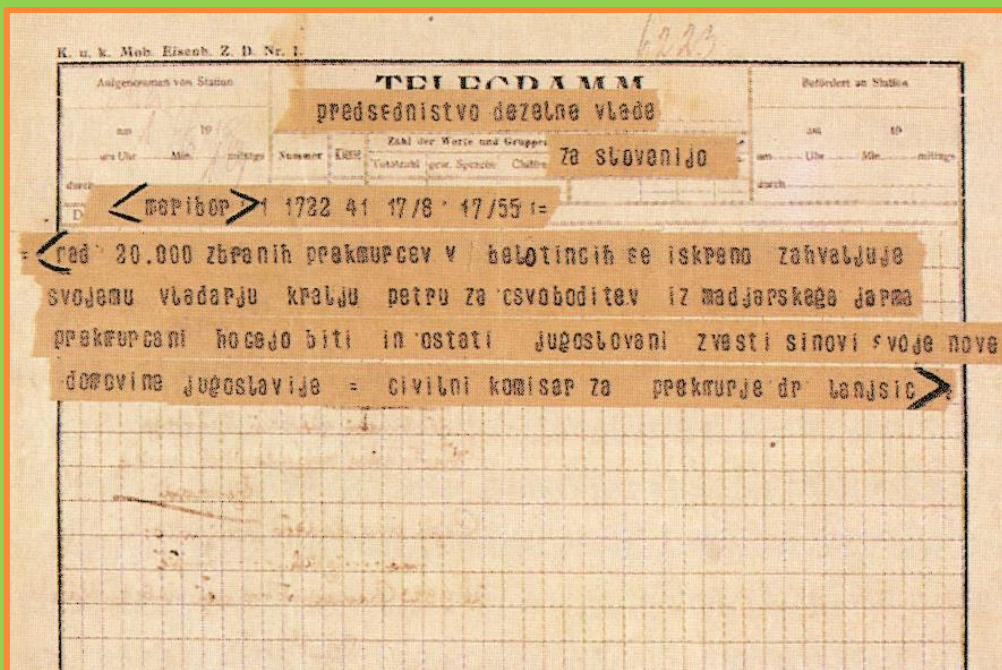
(Silvo Kranjc, Slovenci v Jugoslaviji: Spominski zbornik Slovenije: ob dvajsetletnici Jugoslavije, Ljubljana, 1939)

Po dolgotrajnih pogajanjih sta **novembra 1920** Kraljevina Italija in Kraljevina SHS podpisali **rapalsko pogodbo.**

Italiji priključeno ozemlje so poimenovali Venezia Giulia – **Julijska krajina.**

Pridobitev Prekmurja

Leta 1919 je na Madžarskem izbruhnila komunistična revolucija. Vstajo so zatrle antantne sile. Vojaško je sodelovala tudi Kraljevina SHS, ki je za sodelovanje dobila Prekmurje.

Dokončno je bila meja med Kraljevino SHS in Madžarsko določena s **trianonsko pogodbo**, podpisano **poleti 1920.**

Slovenci v Avstriji

Koliko Slovencev je živel v Avstriji?

»Težkih dvoje desetletij so naše slovenske družine varovale svojo čast in poštenje, svoje premoženje in svojo domovino. Nismo prodajali našega slovenskega imena za bore groše in kake ugodnosti, rajši smo prenašali zaničevanje in zapostavljanje, kakor da bi postali nezvesti najbolj našemu klicu svoje duše, klicu po zvestobi narodu in svojim prednikom. /.../ Čutimo in slutimo, da prihaja nova doba, ki bo boljša, pravičnejša in pametnejša.«
(Slovenci na Koroškem, Jutro, 13. januarja 1934)

Po zmagi na koroškem plebiscitu so avstrijske oblasti nadaljevale staro raznarodovalno politiko – **ponemčevanje ali germanizacijo**.

1938 se je položaj Slovencev še poslabšal.

Kaj lahko iz vira razbereš o položaju slovenske manjšine na Koroškem?

Ali se je avtorjeva napoved o boljši dobi na Koroškem v času druge svetovne vojne uresničila?

- Uradni jezik – nemščina.
- Prepovedana raba slovenščine v javnosti.
- Ukinjanje slovenskih šol.
- Zapiranje slovenskih ustanov.
- Nastavljanje nemških duhovnikov.
- Kupovanje slovenske zemlje.

Slovenci v Italiji

Koliko Slovencev je živel v Italiji?

*»550 slovenskih in hrvaških šol je bilo čez noč spremenjenih v čisto italijanske. Vsi učitelji do zadnjega, 806 po številu, so bili pregnani iz dežele ali pa prestavljeni v južno Italijo /.../. Slovanski jezik je prepovedan tako v občevanju z uradi kakor pri napisih.«
(Življenje Slovanov v Italiji je pravi pekel, Slovenec, 14. septembra 1930)*

Kaj lahko iz vira razbereš o položaju slovenske manjšine v Italiji?

Nasilje nad Slovenci je pripeljalo do upora. Ustanovljene so bile **illegalne odporiške skupine (TIGR, Borba ...)**

Sojenje upornikom – **tržaški procesi** (1930 in 1941).

Fašistični pritisk se je najprej usmeril na izobražence, učitelje, sodnike, uradnike in odvetnike, ki so izgubili delo. Če se niso izselili sami, so jim italijanske oblasti odredile delo na jugu Italije ali na Siciliji.

Zakaj so fašisti najprej preganjali izobražence?

- 1920 – fašisti požgali Narodni dom v Trstu.
- Slovenščina prepovedana.
- Poitalijančevanje slovenskih imen...
- Kupovali so slovensko zemljo in naseljevali Italijane.
- Pospešeno so izseljevali Slovence ...

Slovenci na Madžarskem

Koliko Slovencev je živel na Madžarskem?

Tudi Madžari so izvajali raznarodovalno politiko –
madžarizacijo.

- Ukinjali slovenske šole in društva.
- Madžarska oblast ni priznavala Slovencev, razglasili so jih za Vende.